

Perhaps it is a decree of the verse

דלמא גזירת הכתוב היא –

OVERVIEW

The ברייתא states; a person who is in the city and says 'I know my workers forgot a bundle but it should not be שכחה' (because the owner did not forget it), one may think that it is not שכחה (since the owner remembered), however we derive from the פסוק of ושכחת עומר בשדה that it is שכחה. The גמרא explained this לימוד, that when the owner is in the field then we require that it should be שכחת (the owner should forget; שכוח מעיקרו) in order that it be שכחה; however when the owner is in the city, even זכור ולבסוף שכוח is שכחה; proving that by עומד בצד שדה the עומד is זוכה for him. The גמרא challenged this interpretation (of the ברייתא and the פסוק) asking, 'דלמא גזירת הכתוב היא'. Our תוספות cites רש"י's interpretation, rejects it, and offers his own.

פירש רש"י ונגרוס יכול יהא שכחה¹ –

explained the question of the גמרא, that דלמא גז"כ הוא, and the text of the ברייתא should read 'I may have thought that it should be שכחה'.

פרש"י rejects תוספות:

ותימה לפי שרוצה לסתור ראיתו מגיה הברייתא² –

And it is astounding! Can we assume that the גמרא changes the reading of the ברייתא because the גמרא wants to refute the initial proof!

פרש"י asks an additional question on תוספות:

ותו מה מתרץ לרבות שכחת העיר –

And furthermore; how does the גמרא answer the question that perhaps it is a גז"כ that there is no שכחת העיר; the גמרא answers it by saying that the פסוק of יהיה includes the שכחה (when the owner is) in the city, and therefore we cannot say that there is a גז"כ that there is no שכחה in the city; but according to פרש"י this is not a sufficient answer for -

והלא בברייתא יליף דזכור ולבסוף שכוח לא הוי שכחה –

Cannot we say that in the ברייתא we derive that זכור ולבסוף שכוח is not

¹ The ברייתא asks (according to this גירסא of רש"י), I may have thought that since the workers forgot (even though the owner remembers) it should be שכחה. The פסוק of ושכחת עומר בשדה teaches us that שכחה is only when the owner is בשדה, however if the owner is בעיר there is no שכחה (even if the workers forgot). Even though there is no logic to this ruling, nevertheless it is a גז"כ that when the owner is בעיר there is no שכחה. According to this interpretation we cannot derive anything from this ברייתא regarding עומד בצד שדה.

² We may sometimes edit a ברייתא or a משנה when it is inconsistent; however to change the text because one is not satisfied with the implication, seems to be out of order.

שכחה (for we derive this from the פסוק of בשדה עומר); we know that the ברייתא is discussing specifically a case of שכוח ולבסוף שכוח -

דקתני יודע אני שפועלים שכחוהו -

For the ברייתא states that the owner said, **'I know the workers forgot it;** indicating that the owner remembered; a case of שכוח ולבסוף שכוח -

והכא דדריש לרבות שכחת העיר יעמיד בשכוח מעיקרא -

And here where we interpret the פסוק of יהיה **to include שכחת העיר**, **we will establish it** for a case of שכוח מעיקרא. There is no contradiction between the two דרשות.³ We have not answered the original question of the גמרא that היא is not שכחה.⁴ that שכוח ולבסוף שכוח בעיר is not שכחה.⁴

תוספות offers his interpretation:

לכך יש לומר שאינו סותר ראייתו אלא גמרא קשה לו על הברייתא -

Therefore one can say that the גמרא **is not refuting the proof** that עומד בצד - **ברייתא** (merely) **has a difficulty with the** - **קונה** is שדה **מנא ליה למדרש מיעוטא על דיוקא דקרא**⁵ -

How does the תנא of the ברייתא know to interpret the exclusion (of ושכחת - **פסוק** and apply it for the inference of the פסוק) - **עומר בשדה ולא בעיר**

דדריש בשדה ושכחת דהיינו שכוח מעיקרא אבל זכור ולבסוף שכוח לא הוי שכחה -

For the ברייתא interprets that בשדה ושכחת means שכוח מעיקרא is שכחה - **שכחה** (פסוק) **is not** (which is the inference of the פסוק) **זכור ולבסוף שכוח**, **בשדה**, **ועל זה קאי מיעוטא לומר דבעיר אפילו זכור ולבסוף שכוח הוי שכחה -**

and on this inference we apply the exclusion to teach us that in the city even זכור ולבסוף שכוח is also שכחה. This is how the ברייתא interprets the פסוק. The גמרא is asking -

דלמא גזירת הכתוב היא דבשדה הוי שכחה שכוח מעיקרא ולא בעיר -

Perhaps there is a גזירה"כ that when the owner is **in the field then the שכוח** is שכחה **but not** when the owner is **in the city**; then even שכוח מעיקרא is not שכחה (and certainly not שכוח ולבסוף שכוח), for this is the גזירה"כ.

תוספות responds to the anticipated difficulty:⁶

והכי מסתברא טפי לאוקמי מיעוטא אגופיה דקרא בשדה ושכחת ולא בעיר -

³ We derive from בשדה עומר that there is no שכחה by שכוח בעיר (as the ברייתא states), and the פסוק of יהיה teaches that שכוח מעיקרא בעיר is שכחה.

⁴ See 'Thinking it over'.

⁵ The פסוק of בשדה עומר teaches us primarily that there is שכחה (if it was שכוח מעיקרא); the inference of the פסוק is that if it was not שכוח מעיקרא but שכוח ולבסוף שכוח, there is no שכחה, and then there is the מיעוטא which teaches that the law mentioned (previously) does not apply to עיר. See footnote # 7.

⁶ The apparent difficulty with תוספות explanation is why we should interpret the פסוק in a manner of a גזירה"כ which has no rationale, when we can interpret it the way the ברייתא does which is more logical.

And it is more logical to establish the מיעוט on the actual פסוק of בשדה and not in the city, than to apply it on the inference of שכוח ולבסוף שכוח where it is not שכחה. The פסוק is discussing where there is שכחה (and not where there is no שכחה). The מיעוט should be on the פסוק!⁷

והשתא משני שפיר לרבות שכחת העיר⁸ ועל כן לא מצי קאי אפשטיה דקרא:

And now (if we follow תוספות interpretation) **the answer is properly understood, that יהיה includes שכחת העיר, so therefore** the מיעוט of בשדה **cannot refer to the simple** aspect of the פסוק (which would mean that there is no שכחה in the city), but it must refer to the דיוקא דקרא, and that there is שכחה in the city (even by שכוח ולבסוף שכוח).

SUMMARY

According to רש"י the question היא is that we should change the גירסא of the ברייתא and therefore not be able to prove that עומד בצד שדהו is קונה. However תוספות rejects changing the גירסא and explains that the גמרא is merely trying to comprehend why the ברייתא could not have interpreted the פסוק differently [and then there would be no proof].

THINKING IT OVER

(שכחת העיר includes יהיה) regarding the answer that רש"י asks on תוספות, that we can still say that שכחת העיר excludes שכוח ולבסוף שכוח (that it is not שכחה) and includes שכוח מעיקרא בעיר (that it is שכחה).⁹ However it would then turn out that שדה and עיר have the identical rule (שכחה is שכוח מעיקרא) and שכוח ולבסוף שכוח is not שכחה¹⁰. Why would we need any פסוקים at all? The תורה should not write the מיעוט and the ריבוי!

⁷ To repeat: The פסוק of בשדה עומד teaches us primarily that there is שכחה (if it was שכוח מעיקרא); the inference of the פסוק is that if it was not שכוח מעיקרא but שכוח ולבסוף שכוח, there is no שכחה, and then there is the מיעוט of שדה which teaches that the law mentioned (previously) does not apply to עיר. It would seemingly be more logical to assume that this מיעוט is regarding that which says explicitly in the פסוק (namely that שכוח מעיקרא is שכחה), and that שכוח מעיקרא בעיר is not שכחה (as a גזירה"כ), rather than to say that the exclusion of בשדה refers to the דיוק of the פסוק (namely that שכחה לא הוי שכוח ולבסוף שכוח), and that בעיר the law will be that שכוח ולבסוף שכוח הוי שכחה.

⁸ It would be totally illogical to say that יהיה includes שכחת העיר that it is שכחה and שכחת העיר excludes שכוח מעיקרא בעיר that it is not שכחה. This is inherently self-contradictory (according to תוספות).

⁹ See footnote # 4.

¹⁰ See (however) מהוד"ב who explains that according to רש"י by שכחת העיר it would be שכחה. The גזירה"כ (according to רש"י) would reverse the logic; by שכחת העיר לא הוי שכוח ולבסוף שכוח and by שדה it would be שכחה (and the גזירה"כ would not merely teach us that עיר also שכחה).